



## VALSTS KONTROLE

Skanstes iela 50, Rīga, LV-1013; tālr. +37123282272; e-pasts: [pasts@lrvk.gov.lv](mailto:pasts@lrvk.gov.lv)

Rīgā

Datums skatāms dokumenta  
paraksta laika zīmogā un dokumenta  
numurs teksta failā

### VALSTS KONTROLES PADOMES LĒMUMS

Rīgā

2026. gada 19. maijā

(prot. Nr. 27, 1.§)

#### **Par Zemkopības ministrijas 2026. gada 11. maija sūdzības Nr. 1.1-3e/784/2026 izskatīšanu**

Valsts kontroles padome šādā sastāvā:

Valsts kontroles padomes priekšsēdētājs, valsts kontrolieris Edgars Korčagins,  
Valsts kontroles padomes locekļi: Mārtiņš Āboliņš, Gatis Litvins, Maija Āboliņa, Inga  
Vilka,

Valsts kontroles padomes 2026. gada 18. maija sēdē ar turpinājumu 2026. gada 19. maijā  
piedaloties:

Valsts kontroles Piektā revīzijas departamenta direktoram, padomes loceklim Oskaram Erdmanim (2026. gada 18. maijā), Piektā revīzijas departamenta Vides sektora vadītājai Aijai Feldmanei, Piektā revīzijas departamenta Vides sektora vecākajam valsts revidentam Jānis Saleniekam, Piektā revīzijas departamenta Vides sektora vecākajai valsts revidentei Inesei Gatiņai, Piektā revīzijas departamenta Vides sektora valsts revidentei Rūtai Mihejevai (2026. gada 18. maijā), Finanšu revīzijas departamenta direktorei, padomes loceklei, Ilzei Bāderei (2026. gada 18. maijā), Juridiskās daļas vadītājai Aina Driviniecei, Juridiskās daļas juristam Mārtiņam Važam, Juridiskās daļas juristei Santai Ilģei,

sūdzības iesniedzējas pārstāvjiem (2026. gada 18. maijā): Zemkopības ministra p.i. padomniekam lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības jautājumos Mārim Gelsbergam, Zemkopības ministrijas valsts sekretāra vietniecei nozaru politikas un tirgus jautājumos Lienei Jansonei, valsts sekretāra vietniekam stratēģijas, izglītības un pārtikas nekaitīguma jautājumos, valsts sekretāra p.i. Jurim Zīvartam, Meža departamenta direktoram Ārim Jansonam, Meža departamenta direktora vietniekam Normundam Strūvem,

pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 11. panta 8. punktu, 55. panta otro daļu un 64. pantu, 2026. gada 18. un 19. maija sēdēs izskatīja Zemkopības ministrijas 2026. gada 11. maija sūdzību Nr. 1.1- 3e/784/2026 “Par revīzijas ziņojuma un revīzijas ieteikumu plāna apstiprināšanu” (turpmāk – Sūdzība).

### Aprakstošā daļa

[1] Valsts kontroles Piektais revīzijas departaments (turpmāk – Departaments) 2026. gada 25. aprīlī pieņēma lēmumu Nr. 2.4.1-92/2025-LEM-110/2026 “Par revīzijas ziņojuma un revīzijas ieteikumu ieviešanas plāna apstiprināšanu” (turpmāk – Departamenta lēmums). Ar Departamenta lēmumu apstiprināts lietderības revīzijas “AS “Latvijas valsts meži” pārraudzības efektivitāte” ziņojums “Nepieciešami uzlabojumi AS “Latvijas valsts meži” pārvaldībā” (turpmāk – Revīzijas ziņojums).

Ar Valsts kontroles Piektais revīzijas departamenta 2026. gada 30. aprīļa lēmumu Nr. 2.4.1-92/2025-LEMGROZ-127/30.04.2026 “Par tehniskiem precizējumiem revīzijas ziņojumā”, ņemot vērā AS “Latvijas valsts meži” 2026. gada 29. aprīļa vēstulē Nr. 4.1-1\_0011\_101\_26\_19 “Par papildinājumu ierobežotas pieejamības statusu informācijai Revīzijas ziņojuma revīzijā Nr. 2.4.1-92/2025” sniegto informāciju, tika veikti tehniski precizējumi Revīzijas ziņojumā, daļai papildu informācijai piemērojot ierobežotas pieejamības statusu.

[2] Valsts kontrolē 2026. gada 11. maijā saņemta Zemkopības ministrijas (turpmāk – Ministrija) Sūdzība, kurā, pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 64. panta pirmo daļu, Ministrija apstrīd Departamenta lēmumu un Revīzijas ziņojumu tajās daļās, kurās revīzijā secināts, ka pamatojoties uz Ministrijas rosinātajiem, kā arī Ministru kabineta un akcionāru sapulces pieņemtajiem lēmumiem, AS “Latvijas valsts meži” 2024.–2026. gada periodā 12 uzņēmumiem samazināja egles un priedes II šķiras zāģbaļķu piegādes līgumos sākotnēji noteiktās cenas, kā rezultātā kapitālsabiedrības ieņēmumi samazinājās par 49,4 miljoniem *euro*, kas, Valsts kontroles ieskatā, ir vērtējama kā AS “Latvijas valsts meži” zaudējumus radoša rīcība.

Sūdzībā lūgts atcelt 2026. gada 25. aprīļa lēmumu Nr. 2.4.1-92/2025-LEM-110/2026 par revīzijas ziņojuma apstiprināšanu un ar Valsts kontroles padomes lēmumu Revīzijas ziņojumu precizēt daļā un no tā svītrot šādus secinājumus un norādes visā saturā:

- jebkāda veida AS “Latvijas valsts meži” ieņēmumu samazinājumu 49,4 milj. *euro* apmērā, kas varētu būt izrietējuši no Ministru kabineta apstiprinātajiem informatīvajiem ziņojumiem un secīgajiem akcionāru sapulces pieņemtajiem lēmumiem, kā arī to, ka tā būtu vērtējama kā zaudējumu radoša rīcība;
- secinājumu, ka Ministru kabineta un Zemkopības ministrijas kā akcionāra lēmumi par cenu izmaiņām AS “Latvijas valsts meži” noslēgtajos skujkoku II šķiras zāģbaļķu piegādes līgumos ir pieņemti, pārsniedzot savu kompetenci un šādas rīcības rezultātā netika ievērotas Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma prasības.

Ministrijas ieskatā, nav pamata uzskatīt, ka 2023. gada beigās, nepieņemot Ministru kabineta lēmumu, pilnīgi visi uzņēmumi pilnā apmērā par nolīgto cenu visa gada garumā turpinātu līgumu izpildi. Ar daudz lielāku ticamību viens vai vairāki uzņēmumi varēja par 10% samazināt kopējo līgumu apjomu, ko jau virkne uzņēmumu izdarīja 2023. gadā, viens vai vairāki uzņēmumi varēja no līgumiem atteikties vispār vai bankrotēt, Ministru kabinets cenas korekcijas lēmumu varēja pieņemt gada vidū utt. Jebkura no šīm nenotikušajām, bet pilnībā iespējamām varbūtībām tiešā veidā ietekmētu AS “Latvijas valsts meži” teorētiskos ieņēmumus, līdz ar to norāde un secinājums par 37,07 milj. *euro* ieņēmumu samazinājumu bez

konkrētas un precīzas norādes par apstākļiem, kam bija nepieciešams izpildīties, lai šādu secinājumu izdarītu, Ministrijas ieskatā, ir nekorekti.

Attiecībā uz secināto 12,3 milj. *euro* ieņēmumu samazinājumu 2025. un 2026. gadā Ministrija norāda, ka ir nekorekti un nepamatoti vienā no galvenajiem secinājumiem izmantot vairāk kā pirms gada veikto AS “Latvijas valsts meži” provizorisko aprēķinu, kas tika sagatavots 2025. gada marta mēnesī, jo maldina Revīzijas ziņojuma lasītāju, turklāt Valsts kontrole ir ignorējusi faktu, ka ar tiesas lēmumu jebkāda veida piegādes pārveides līgumos ir apturētas kopš 2026. gada marta, kas izslēdz jebkāda pat teorētiska veida ieņēmumu samazinājumu.

Ministrija arī pilnībā nepiekrīt Valsts kontroles viedoklim, ka Ministru kabineta un akcionāru sapulces pieņemtie lēmumi ir vērtējami kā AS “Latvijas valsts meži” zaudējumus radoša rīcība.

Ministrija Sūdzībā norāda, ka uzskata par nepamatotu arī Valsts kontroles viedokli, ka Ministru kabineta un Zemkopības ministrijas kā akcionāra lēmumi par cenu izmaiņām AS “Latvijas valsts meži” noslēgtajos skujkoku II šķiras zāģbaļķu piegādes līgumos ir pieņemti, pārsniedzot savu kompetenci.

Normatīvajos aktos nav precīzi uzskaitīti lēmumi, kas būtu akciju sabiedrības valdes ekskluzīvā kompetencē, attiecīgi secinājums, ka Ministru kabinets, pieņemot lēmumu par uzdevuma došanu Ministrijai, ir rīkojies prettiesiski, ir juridiski nepamatots. Ministru kabinetam, ievērojot Valsts pārvaldes iekārtas likumu un Ministru kabineta iekārtas likumu, ir piešķirtas tiesības dot uzdevumus jebkurai ministrijai pamatojoties uz Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 1. panta pirmās daļas 14. punktu, kas nosaka, ka Ministru kabinets attiecībā uz kapitālsabiedrību pārvaldību ir augstākā lēmējinstītūcija. Secīgi nepamatots ir viedoklis, ka Ministrija, izpildot šo Ministru kabineta uzdevumu, ir pārkāpusi savas pilnvaras vai kompetenci, jo visā procesa gaitā nekāda veida iziešana ārpus Ministru kabineta dotā uzdevuma izpildes rāmja nav konstatējama. Institucionālā hierarhija un lēmumu secība tikusi pilnībā ievērota.

Ministru kabinetam Satversmes 61. pantā ir piešķirtas tiesības izskatīt likumprojektus un atsevišķu Ministru kabineta locekļu ierosinātus valsts politikas jautājumus, secīgi Valsts pārvaldes iekārtas likums un Ministru kabineta kārtības rullis regulē šo jautājumu procesuālo izskatīšanas kārtību. Ministru kabineta 2023. gada 19. decembra informatīvais ziņojums “Par Latvijas kokrūpniecības nozares konkurētspēju negatīvi ietekmējošo faktoru mazināšanu” (23-TA-3114) un Ministru kabineta 2024. gada 25. jūnija informatīvais ziņojums “Par koksnes tirgus stabilizācijai valsts akciju sabiedrības “Latvijas valsts meži” piegādēs ieviesto cenu korekciju rezultātu” (24-TA-1230) (turpmāk abi kopā – Informatīvie ziņojumi) ir pilnībā uzskatāmi par valsts politikas jautājuma risinājumu, kas tika attiecināts uz kokrūpniecības nozari un tās konkurētspēju Eiropas Savienības tirgū. AS “Latvijas valsts meži” valdei nav un nevar būt kompetences patstāvīgi izlemt valsts līmeņa politikas jautājumus.

[3] Departaments 2026. gada 14. maijā Valsts kontroles padomei iesniedza paskaidrojumu un Valsts kontroles 2026. gada 18. maija padomes sēdē sniedza paskaidrojumus, aicinot Sūdzību pilnībā noraidīt.

### **Motīvu daļa**

[4] Valsts kontroles padome, izvērtējot Sūdzībā un Departamenta paskaidrojumā norādītos argumentus, kā arī uzklusot Sūdzības iesniedzēja un Departamenta Valsts kontroles padomes sēdē papildus sniegtos viedokļus un skaidrojumus, Ministrijas sūdzību noraida pilnībā.

[5] Valsts kontroles padome nepiekrīt Sūdzības iesniedzēja viedoklim par iespējamiem revīzijā pieļautiem procesuāliem pārkāpumiem, tostarp apgalvojumam, ka Revīzijas ziņojums neesot sagatavots, pamatojoties uz revīzijā konstatētiem faktiem un pārbaudītiem dokumentiem.

Valsts kontroles padome uzsver, ka atbilstoši Valsts kontroles likumam Valsts kontrole revīzijas veic saskaņā ar starptautiskajiem publiskā sektora revīzijas standartiem<sup>1</sup> un Valsts kontrolē noteikto revīzijas metodoloģiju. Saskaņā ar Valsts kontroles likumu valsts kontrolieris nosaka revīzijās lietojamos publiskā sektora revīzijas standartus, kā arī revīzijas metodoloģiju un prasības revīziju kvalitātes kontrolei.<sup>2</sup> Valsts kontrolē ir izstrādāta revīziju metodoloģija un ieviesta to kvalitātes kontrole.

Valsts kontroles padome norāda, ka Valsts kontroles likuma 53. pantā paredzētā prasība sagatavot revīzijas ziņojuma projektu, pamatojoties uz revīzijā konstatētiem faktiem un pārbaudītajiem dokumentiem, šajā revīzijā ir ievērota. Savukārt gala Revīzijas ziņojums atbilstoši Valsts kontroles likuma 54. pantam ir sagatavots, pamatojoties uz revīzijas ziņojuma projektu un revidējamās vienības sniegtajiem rakstveida paskaidrojumiem, izvērtējot tajos norādītos argumentus.

Starptautiskie publiskā sektora revīzijas standarti, tostarp ISSAI 10 “Mehiko deklarācija par augstāko revīzijas iestāžu neatkarību”<sup>3</sup>, paredz principus, garantijas un institucionālos priekšnoteikumus, kas nodrošina augstākās revīzijas iestādes neatkarību, tostarp tiesības patstāvīgi izvēlēties revīzijas veidu, revīzijas subjektus, revīzijas tēmas, revīzijas pieeju un revīzijas pierādījumu iegūšanas metodes.

Valsts kontroles padome vienlaikus norāda, ka Valsts kontroles likuma prasība revīzijas ziņojumu sagatavot, pamatojoties uz revīzijā konstatētiem faktiem un pārbaudītiem dokumentiem, nenozīmē pienākumu revīzijā pieņemt par pamatotiem revidējamās vienības vai Sūdzības iesniedzēja izteiktos alternatīvos pieņēmumus, ja tie nav apliecināti ar pārbaudāmiem pierādījumiem. Revīzijas ziņojuma secinājumiem ir jābūt balstītiem uz pietiekamiem un atbilstošiem revīzijas pierādījumiem, nevis uz hipotētiskām alternatīvām par iespējamu notikumu attīstību.

Šajā gadījumā Revīzijas ziņojuma secinājumi par ieņēmumu samazinājumu nav balstīti uz abstraktiem pieņēmumiem, bet uz revīzijā iegūtiem un pārbaudītiem dokumentiem un datiem, tostarp noslēgtajiem piegādes līgumiem, cenu noteikšanas nosacījumiem, faktiskajiem piegāžu apjomiem, faktiski piemērotajām cenām, AS “Latvijas valsts meži” iesniegtajiem aprēķiniem un Valsts kontroles veiktajām datu pārbaudēm. Tādēļ Sūdzības iesniedzēja iebildums par prasības sagatavot Revīzijas ziņojumu, pamatojoties uz revīzijā konstatētiem faktiem un pārbaudītiem dokumentiem, neievērošanu nav pamatots.

Izvērtējot Departamenta sniegto paskaidrojumu, Valsts kontroles padome secina, ka Revīzija ir veikta atbilstoši Valsts kontroles likumam un starptautiskajiem publiskā sektora revīzijas standartiem un Revīzijas ziņojuma secinājumi ir balstīti uz revīzijā iegūtiem, izvērtētiem un pārbaudītiem pierādījumiem, savukārt Sūdzībā nav norādīti tādi apstākļi vai pierādījumi, kas ļautu secināt, ka Revīzijas ziņojuma sagatavošanā būtu pieļauti būtiski

<sup>1</sup> Valsts kontroles likuma 1. panta trešā daļa.

<sup>2</sup> Valsts kontroles likuma 8. panta pirmās daļas 11. punkts.

<sup>3</sup> INTOSAI P-10 Mehiko deklarācija par Augstāko revīzijas iestāžu neatkarību. INTOSAI profesionālo revīzijas un labas pārvaldības standartu padome (FIPP). Deklarācija apstiprināta 2007. gadā, 2018. gadā pievienota Preambula. Pieejams:

[https://www.lrvk.gov.lv/uploads/files/Dokumenti/Par%20mums/Normat%C4%ABvie%20akti/Standarti/1.2.P10\\_Mexico\\_deklaracija\\_LV.pdf](https://www.lrvk.gov.lv/uploads/files/Dokumenti/Par%20mums/Normat%C4%ABvie%20akti/Standarti/1.2.P10_Mexico_deklaracija_LV.pdf)

procesuāli pārkāpumi vai ka ziņojuma secinājumi nebūtu balstīti uz pietiekamu pierādījumu kopumu.

[6] Valsts kontroles padome nepiekrīt Sūdzībā ietvertajiem iebildumiem par AS “Latvijas valsts meži” ieņēmumu samazinājuma aprēķinu un tā juridisko kvalifikāciju.

[6.1] Par 2024. gada ieņēmumu samazinājuma aprēķinu

Revīzijā ir konstatēts, ka 2022. gada sākumā 14 skujkoku pārstrādes uzņēmumi ar AS “Latvijas valsts meži” noslēdza zāģbaļķu piegādes līgumus, tostarp vienojās par piegāžu apjomu, cenas apmēru un tās noteikšanas kārtību. Valsts kontroles padomes ieskatā, tieši noslēgtie un spēkā esošie piegādes līgumi ir objektīvs pamats, lai noteiktu salīdzināmo bāzes scenāriju, proti, ieņēmumus, kas aprēķināmi atbilstoši spēkā esošo līgumu sākotnēji noteiktajam cenu veidošanas mehānismam.

Revīzijas ziņojumā ir salīdzināti ieņēmumi, kas veidotos atbilstoši noslēgtajos zāģbaļķu piegādes līgumos sākotnēji paredzētajiem nosacījumiem, ar AS “Latvijas valsts meži” faktiski gūtajiem ieņēmumiem pēc Ministru kabineta protokollēmumos<sup>4</sup> paredzētā cenu korekcijas mehānisma piemērošanas. Tādējādi Revīzijas ziņojumā ir norādīts, kādā situācijā veidotos ieņēmumu samazinājums 37,07 miljonu *euro* apmērā, proti, salīdzinot 2024. gadā faktiski piegādātajiem egles un priedes II šķiras zāģbaļķu apjomiem piemērotās samazinātās cenas ar cenām, kas šiem pašiem apjomiem būtu piemērojamas saskaņā ar piegādes līgumos sākotnēji noteikto cenu<sup>5</sup> veidošanas kārtību.<sup>6</sup>

Līdz ar to Sūdzībā norādītais, ka vairāki uzņēmumi, iespējams, būtu varējuši samazināt līgumu apjomu, atteikties no līgumu izpildes vai bankrotēt, ir alternatīvs pieņēmums par iespējamu notikumu attīstību, nevis revīzijā pārbaudīts juridisks vai ekonomisks fakts. Šādi pieņēmumi paši par sevi neatpēko aprēķinu, kas balstīts uz spēkā esošiem līgumiem, faktiski piegādātajiem apjomiem un faktiski piemēroto cenu starpību.

Valsts kontroles padome ņem vērā, ka revīzijā tika izskatīts arī pēc Ministrijas pasūtījuma SIA “KPMG Baltics” 2026. gada janvārī veiktais izvērtējums par AS “Latvijas valsts meži” II šķiras skujkoku zāģbaļķu izsoļu cenošanas mehānismu un tā ekonomisko ietekmi 2022.-2024. gadā. SIA “KPMG Baltics” aprēķins ir sagatavots, balstoties uz atšķirīgiem datu avotiem. Revīzijas ziņojumā norādītais 2024. gada ieņēmumu samazinājuma aprēķins nav balstīts uz SIA “KPMG Baltics” izvērtējuma pieņēmumiem, bet gan uz AS “Latvijas valsts meži” Valsts kontrolei iesniegtajiem datiem par 2024. gadā faktiski piegādātajiem zāģbaļķu apjomiem sadalījumā pa produktu veidiem un faktiski piemērotajām cenām. Tādējādi aprēķins atspoguļo konkrētu ekonomisko ietekmi, kas radusies, piemērojot cenu korekciju faktiskajiem piegāžu apjomiem. Turklāt arī SIA “KPMG Baltics” izvērtējumā norādītais atšķirīgais aprēķina apmērs pats par sevi neatpēko ieņēmumu samazinājuma faktu, bet attiecas uz tā kvantitatīvu novērtējumu, nevis uz secinājumu pēc būtības.

Zāģbaļķu pārdošanas ieņēmumu samazinājuma aprēķins 37,07 miljonu *euro* apmērā 2024. gadā ir balstīts uz revīzijā iegūtajiem AS “Latvijas valsts meži” datiem par:

<sup>4</sup> Ministru kabineta 2023. gada 19. decembra protokollēmums (prot. Nr. 62, 115. §), Ministru kabineta 2024. gada 25. jūnija protokollēmums (Nr. 26, 53. §).

<sup>5</sup> AS “Latvijas valsts meži” aprēķins par piegādes līgumu cenām saskaņā ar sākotnējiem līgumu nosacījumiem un cenu indeksāciju atbilstoši SIA “Meža un koksnes produktu pētniecības un attīstības institūts” iesniegtajiem apaļo kokmateriālu tirgus cenu monitoringa rezultātiem, AS “Latvijas valsts meži” 09.01.2026. e-pasta vēstule.

<sup>6</sup> AS “Latvijas valsts meži” ieņēmumu starpības aprēķins, ņemot vērā 2024. gadā faktiski piegādāto egles un priedes II šķiras zāģbaļķu apjomu, AS “Latvijas valsts meži” 09.01.2026. e-pasta vēstule.

- 12 uzņēmumiem 2024. gadā faktiski piegādātajiem egles un priedes II šķiras zāgbaļķiem katrā ceturksnī, sadalījumā pa produktu veidiem – zāgbaļķi ar caurmēru 14–17,9 cm, 18–27,9 cm un virs 28 cm;
- faktiskajām īstermiņa pārdošanas procedūru vidējām svērtajām cenām sadalījumā pa produktu veidiem 2024. gadā katrā ceturksnī, pieskaitot katram uzņēmumam AS “Latvijas valsts meži” noteiktās transportēšanas izmaksas;
- 12 uzņēmumiem papildus aprēķinātajām zāgbaļķu cenām 2024. gadā katrā ceturksnī sadalījumā pa produktu veidiem, ja netiktu piemērota cenu korekcija – piegādes līgumos paredzētās cenas, ņemot vērā 2024. gadā aprēķinātos cenu indeksus atbilstoši SIA “Meža un koksnes produktu pētniecības un attīstības institūts” datiem par apaļo kokmateriālu tirgus cenu monitoringa rezultātiem 2024. gadā.

Revīzijā papildus veiktās datu pārbaudes apliecina, ka AS “Latvijas valsts meži” iesniegtie dati ir pietiekami pilnīgi, savstarpēji salīdzināmi un ticami, lai uz tiem balstītu Revīzijas ziņojumā ietvertu secinājumu par 2024. gada ieņēmumu samazinājumu.

#### [6.2] Par 2025. un 2026. gada provizorisko ieņēmumu samazinājumu

Valsts kontrole provizorisko AS “Latvijas valsts meži” ieņēmumu samazinājumu 12,3 miljonu *euro* apmērā 2025. un 2026. gadā ir aprēķinājusi, ņemot vērā, ka AS “Latvijas valsts meži” ārkārtas akcionāru sapulcē 2025. gada 10. martā, kas turpinājās 2025. gada 11. martā, tika pieņemts lēmums par cenu noteikšanas izmaiņām divos piegādes līgumos. Šo izmaiņu ietekme uz ieņēmumiem tika noteikta, pamatojoties uz pašas AS “Latvijas valsts meži” veikto aprēķinu, kurā ieņēmumu samazinājums noteikts 12,3 miljonu *euro* apmērā.

Valsts kontroles padome uzsver, ka 2026. gada ietekmes aprēķins Revīzijas ziņojumā pamatoti ir norādīts kā provizorisks, jo Revīzijas ziņojuma sagatavošanas laikā attiecīgo zāgbaļķu piegādes bija plānots turpināt līdz 2026. gada beigām. Vienlaikus jāņem vērā, ka AS “Latvijas valsts meži” uzskaites sistēma līdz 2026. gada sākumam neparedzēja faktiskos piegādes apjomus nodalīt pa produktu veidiem attiecībā uz ilgtermiņa mežizstrādes līgumu pārveides procesā noslēgtajiem piegādes līgumiem, jo šo līgumu un ilgāka termiņa līgumos paredzētās piegādes tika uzskaitītas apvienoti.

Atbilstoši AS “Latvijas valsts meži” Valsts kontrolei iesniegtajiem datiem par faktiski piegādātajiem apjomiem diviem komersantiem 2025. gadā nav iespējams precīzi identificēt piegādes apjomus sadalījumā pa produktu veidiem 2025. gada pirmajā pusgadā. Taču vienlaikus revīzijā tika veikti aprēķini par ieņēmumu samazinājumu 2025. gadā, ņemot vērā aplēsi par iespējamo produktu sadalījumu. Šis aprēķins apliecina, ka 2025. gada ieņēmumu samazinājums nav mazāks par AS “Latvijas valsts meži” 2025. gada martā aprēķināto ieņēmumu samazinājumu 6,13 miljonu *euro* apmērā.

Tādējādi, ņemot vērā revīzijā pieejamos datus, AS “Latvijas valsts meži” veikto aprēķinu un to, ka 2026. gada zāgbaļķu piegāžu apjomi līdz 2026. gada beigām nebija zināmi, Valsts kontroles padomes vērtējumā 12,3 miljonu *euro* aprēķins ir norādīts kā provizorisks, bet pietiekami pamatots revīzijas secinājums.

#### [6.3] Par Sūdzībā norādīto pagaidu aizsardzību

Valsts kontroles padomes ieskatā, attiecībā uz ilgtermiņa mežizstrādes līgumiem ir nemams vērā fakts, ka Valsts kontroles rīcībā nebija informācijas par to, ka ar Kurzemes rajona tiesas 2026. gada 24. marta lēmumu<sup>7</sup> no 2026. gada marta saskaņā ar ilgtermiņa mežizstrādes līgumiem paredzētās piegādes ir apturētas. Šāda informācija Valsts kontrolei līdz Revīzijas

<sup>7</sup> Kurzemes rajona tiesas 2026. gada 24. marta lēmums lietā Nr. C69195426.

ziņojuma apstiprināšanai netika sniegta. Revīzijas ziņojuma saskaņošanas laikā 2026. gada aprīlī AS “Latvijas valsts meži” iesniedza Valsts kontrolei Kurzemes rajona tiesai adresēto prasības pieteikumu par ilgtermiņa mežizstrādes līgumu atzīšanu par spēkā neesošiem un pieteikumu par pagaidu aizsardzības piemērošanu, bet nesniedza informāciju par šā pieteikuma tālāko virzību, kā arī par to, vai zāģbaļķu piegādes ir apturētas.

Pēc Revīzijas departamenta lēmuma pieņemšanas par revīzijas ziņojuma apstiprināšanu un revīzijas slēgšanu, AS “Latvijas valsts meži” informēja<sup>8</sup>, ka Kurzemes rajona tiesa 2026. gada 24. martā apmierināja AS “Latvijas valsts meži” prasību par pagaidu aizsardzību un AS “Latvijas valsts meži” tajā pašā dienā uzsāka lēmuma izpildi, dodot uzdevumu apturēt līgumsaistību izpildi attiecībā uz tiesas lēmumā noteiktajiem līgumiem.

Valsts kontroles padome vērs uzmanību, ka tiesas pagaidu aizsardzība ir pagaidu tiesību aizsardzības līdzeklis, kas pats par sevi neatrisina strīdu pēc būtības. Pagaidu aizsardzību tiesa var atcelt vai grozīt un jebkurā gadījumā tā ir spēkā līdz galīgā nolēmuma spēkā stāšanās brīdim.  
**(..) [IEROBEŽOTAS PIEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA]**

Pagaidu aizsardzības piemērošana ir vērtējama kā vēlāk iestājies pagaidu rakstura procesuāls apstākļi, kas var ietekmēt līgumsaistību turpmāko izpildi, bet pats par sevi neizslēdz Revīzijas ziņojumā vērtēto iepriekš pieņemto cenu korekcijas lēmumu ekonomisko ietekmi. Līdz ar to šis apstākļi nevar būt pamats atzīt par nepamatotu Revīzijas ziņojuma secinājumu par provizorisko 2025. un 2026. gada ietekmi, ciktāl šis secinājums Revīzijas ziņojumā ir skaidri norādīts kā provizorisks. Turklāt vēlāk piemērots pagaidu aizsardzības līdzeklis pats par sevi nevar padarīt iepriekš pieņemtu cenu korekcijas lēmumu ekonomiski pamatotu ar atpakaļejošu spēku.

#### [6.4] Par Sūdzībā norādīto AS “Latvijas valsts meži” budžeta pārsniegumu

Valsts kontroles padome nepiekrīt arī Sūdzībā ietvertajam argumentam, ka AS “Latvijas valsts meži” 2025. gada ieņēmumu pārsniegums pār budžetā plānoto apjomu pats par sevi atspēko Revīzijas ziņojumā norādīto ieņēmumu samazinājumu. Kopējais kapitālsabiedrības budžeta izpildes rezultāts nav identisks konkrēta darījumu segmenta vai konkrētu līgumu cenu korekcijas ekonomiskajai ietekmei. Kapitālsabiedrība var pārsniegt kopējos budžeta ieņēmumus citu faktoru dēļ, piemēram, augstāku cenu citos sortimentos, lielāku realizācijas apjomu, atšķirīga produktu portfeļa vai citu tirgus apstākļu rezultātā, un vienlaikus konkrētā līgumu grupā negūt ieņēmumus, ko tā būtu guvusi, ja cenu korekcija netiktu piemērota.

Tādēļ salīdzinājums ar kopējo 2025. gada budžeta izpildi neatspēko Revīzijas ziņojumā veikto salīdzinājumu starp sākotnēji līgumos paredzēto cenu mehānismu un faktiski piemēroto samazināto cenu mehānismu. Budžeta izpilde nav patstāvīgs kritērijs tam, vai konkrēta publiskas personas kapitālsabiedrības mantas realizācija par zemāku cenu konkrētiem līgumpartneriem ir bijusi ekonomiski pamatota un atbilstoša kapitālsabiedrības mantiskajām interesēm.

#### [6.5] Par “zaudējumus radošas rīcības” kvalifikāciju

Valsts kontroles padomes ieskatā, Revīzijas ziņojumā konstatētais AS “Latvijas valsts meži” ieņēmumu samazinājums pamatoti ir vērtēts kā zaudējumus radoša rīcība, jo tās rezultātā ir radīta negatīva ekonomiska ietekme uz AS “Latvijas valsts meži” mantisko stāvokli. Šajā kontekstā Revīzijas ziņojumā ietvertais vērtējums attiecas uz revīzijā konstatēto ekonomisko ietekmi, tās apmēru un cēloņiem, proti, uz to, ka Ministrijas rosināto, Ministru kabineta un akcionāru sapulces lēmumu rezultātā konkrētiem līgumpartneriem tika piemērotas zemākas

<sup>8</sup> AS “Latvijas valsts meži” 2026. gada 13. maija e-pasta vēstule.

egles un priedes II šķiras zāģbaļķu cenas nekā tās, kas izrietētu no sākotnēji noslēgtajiem piegādes līgumiem.

Valsts kontroles padome uzsver, ka Revīzijas ziņojumā lietotais formulējums “zaudējumus radoša rīcība” ir vērtējams Valsts kontroles likumā noteiktās revīzijas kompetences ietvaros, proti, kā secinājums par negatīvu ekonomisko ietekmi uz publiskas personas kapitālsabiedrības mantisko stāvokli un par rīcības neatbilstību ekonomiskuma un efektivitātes kritērijiem.

Vienlaikus Valsts kontroles padome uzsver, ka Revīzijas ziņojumā ietvertais secinājums par zaudējumus radošu rīcību nav pielīdzināms galīgam lēmumam par konkrētu personu civiltiesisko atbildību. Konkrētu personu atbildības, prettiesiskas rīcības, tiešas cēloņsakarības un piedzenamo zaudējumu apmēra izvērtēšana, ja tam ir tiesisks pamats, ir veicama citā atbilstošā tiesiskā procesā. Tas tomēr neliedz Valsts kontrolei revīzijas ietvaros konstatēt, ka konkrētas rīcības rezultātā publiskas personas kapitālsabiedrībai ir radīta negatīva mantiska ietekme.

Nemot vērā minēto, Valsts kontroles padome secina, ka Revīzijas ziņojumā norādītais AS “Latvijas valsts meži” ieņēmumu samazinājums 37,07 miljonu *euro* apmērā 2024. gadā ir balstīts uz revīzijā pārbaudītiem faktiskajiem datiem, savukārt 12,3 miljonu *euro* ieņēmumu samazinājums 2025. un 2026. gadā ir pamatoti norādīts kā provizorisks aprēķins, kas balstīts uz AS “Latvijas valsts meži” sniegto informāciju un revīzijā pieejamajiem datiem. Tādēļ Sūdzībā norādītie argumenti nedod pamatu grozīt vai svītrot Revīzijas ziņojuma secinājumu par AS “Latvijas valsts meži” ieņēmumu samazinājumu un tā vērtējumu kā zaudējumus radošu rīcību.

[7] Valsts kontroles padome noraida Sūdzībā norādītos argumentus par Ministru kabineta un Ministrijas kā AS “Latvijas valsts meži” akcionāra kompetences robežām un atzīst par pamatotu revīzijā izdarīto secinājumu, ka attiecīgie lēmumi par cenu samazināšanu AS “Latvijas valsts meži” noslēgtajos piegādes līgumos ir pieņemti, pārsniedzot kompetenci.

#### [7.1] Par Protokollēmumu saturu un to tiesisko raksturu

Valsts kontroles padome nepiekrīt Sūdzībā norādītajam viedoklim, ka Ministru kabineta 2023. gada 19. decembra informatīvais ziņojums “Par Latvijas kokrūpniecības nozares konkurētspēju negatīvi ietekmējošo faktoru mazināšanu” (23-TA-3114) un Ministru kabineta 2024. gada 25. jūnija informatīvais ziņojums “Par koksnes tirgus stabilizācijai valsts akciju sabiedrības “Latvijas valsts meži” piegādēs ieviesto cenu korekciju rezultātu” (24-TA-1230) (turpmāk abi kopā - Informatīvie ziņojumi) un uz to pamata pieņemtie Ministru kabineta protokollēmumi būtu pilnībā uzskatāmi tikai par valsts līmeņa politikas jautājuma risinājumu.

Valsts kontroles padome neapšaubā, ka kokrūpniecības nozares konkurētspējas jautājums var tikt skatīts Ministru kabinetā kā valsts politikas jautājums. Tomēr šajā lietā vērtējams nevis tas, vai Ministru kabinets bija tiesīgs apspriest nozares konkurētspēju, bet gan tas, vai Ministru kabinets, risinot šādu jautājumu, bija tiesīgs noteikt konkrētu cenu piemērošanas mehānismu AS “Latvijas valsts meži” jau noslēgtos piegādes līgumos ar noteiktu līgumpartneru loku.

Ministru kabineta 2023. gada 19. decembra protokollēmuma (prot. Nr. 62, 115. §) 2. punktā Zemkopības ministrijai kā valsts akciju sabiedrības “Latvijas valsts meži” akciju turētājai tika noteikts uzdevums nodrošināt, ka no 2024. gada 1. janvāra akciju sabiedrība “Latvijas valsts meži” skujkoku zāģbaļķu piegāžu ilgāka termiņa līgumos piemēro vidējās svērtās zāģbaļķu cenas, kas attiecīgajam periodam noteiktas akciju sabiedrības “Latvijas valsts meži” īstermiņa pārdošanas procedūrā.

Savukārt Ministru kabineta 2024. gada 25. jūnija protokollēmuma (Nr. 26, 53.§) 2. punktā Zemkopības ministrijai kā valsts akciju sabiedrības “Latvijas valsts meži” akciju turētājam tika noteikts uzdevums uzdot valsts akciju sabiedrībai “Latvijas valsts meži” turpināt ilgāka termiņa sadarbības līgumos noteiktā mainītā cenu indeksācijas mehānisma piemērošanu līdz brīdim, kad tiks izstrādāts jauns cenošanas mehānisms visiem ilgāka termiņa sadarbības partneriem, vai līdz visu spēkā esošo ilgāka termiņa līgumu darbības perioda beigām, bet ne vēlāk kā līdz 2025. gada 31. maijam. Turpmāk šajā lēmumā minētie Ministru kabineta 2023. gada 19. decembra un 2024. gada 25. jūnija protokollēmumi kopā tiek saukti par Protokollēmumiem.

Lai arī Protokollēmumi tika pieņemti Ministru kabineta sēdē, izskatot ar kokrūpniecības nozares konkurētspēju saistītus jautājumus, to konkrētais saturs pārsniedza vispārīgas valsts politikas formulēšanas robežas, jo ar tiem tika noteikts konkrēts cenu piemērošanas mehānisms konkrētas kapitālsabiedrības jau noslēgtos piegādes līgumos ar noteiktu līgumpartneru loku.

Vērtējot Protokollēmumu saturu, Valsts kontroles padome secina, ka tie neaprobežojas ar vispārīgu politikas mērķu formulēšanu, prioritāšu noteikšanu vai rīcības virzienu iezīmēšanu kokrūpniecības nozares konkurētspējas stiprināšanai. Protokollēmumos tika noteikts konkrēts sasniedzamais saimnieciska rakstura rezultāts - AS “Latvijas valsts meži” konkrētā līgumu grupā jāpiemēro noteikts cenu mehānisms. Līdz ar to šo lēmumu saturs pēc būtības attiecas nevis uz vispārēju valsts politikas veidošanu, bet uz konkrētas kapitālsabiedrības komercdarbības un jau noslēgtu piegādes līgumu izpildes nosacījumiem.

[7.2] Par Ministru kabineta kompetences robežām valsts kapitālsabiedrību pārvaldībā

Saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 10. panta pirmās daļas 1. punktu valsts kapitāla daļu turētājs kapitālsabiedrībā ir ministrija vai cita valsts pārvaldes iestāde, kuru par valsts kapitāla daļu turētāju iecēlis Ministru kabinets. Tā paša panta otrā daļa paredz, ka Ministru kabinets nosaka ministriju, kurai attiecīgajā nozarē ir būtiska nozīme konkrētu valsts kapitāla daļu pārvaldībā.

Valsts akciju sabiedrības pārvaldi īsteno likumā noteiktās pārvaldes institūcijas - akcionārs, akcionāru sapulce, valde un padome (ja tāda ir izveidota). Akcionāru sapulces kompetencē esošos lēmumus pieņem akciju turētāja pārstāvis (Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 93. pants). Savukārt Ministru kabineta iekārtas likuma 33. panta pirmā daļa nosaka, ka Ministru kabinets un tā locekļi izdod administratīvos aktus, pieņem politiskus, pārvaldes lēmumus un citus tiesību aktus. Tomēr šī norma nav patstāvīgs materiāltiesisks pamats Ministru kabinetam pārņemt kapitālsabiedrības valdes kompetencē esošu komercdarbības jautājumu izlemšanu. Ministru kabineta lēmumiem arī valsts kapitālsabiedrību pārvaldības jomā ir jāatbilst normatīvajos aktos noteiktajam kompetenču sadalījumam.

Valsts kontroles padome uzsver, ka Revīzijas ziņojumā nav apšaubītas Ministru kabineta tiesības dot uzdevumus ministrijām, kā arī nav apšaubīts Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 1. panta pirmās daļas 14. punktā nostiprinātais Ministru kabineta statuss kā publiskas personas augstākajai lēmējinstīcijai attiecībā uz valsts kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldību.

Tomēr Ministru kabineta kā augstākās lēmējinstīcijas statuss nav interpretējams kā vispārējs pilnvarojums lemt par jebkuru valsts kapitālsabiedrības komercdarījumu vai aizstāt kapitālsabiedrības valdi operatīvās saimnieciskās darbības jautājumos. Šis statuss ir īstenojams tikai tādā apjomā un kārtībā, kādu paredz normatīvie akti.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu valsts pārvalde ir pakļauta likumam un tiesībām, darbojas normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros un savas pilnvaras

izmanto tikai atbilstoši pilnvarojuma jēgai un mērķim. Tādējādi Ministru kabineta tiesības nav absolūtas; tās ir īstenojamas likumā noteiktā kompetences ietvara robežās.

Institucionālā hierarhija valsts pārvaldē pati par sevi nav pārnesama uz kapitālsabiedrības korporatīvo pārvaldību. AS "Latvijas valsts meži" nav tiešās valsts pārvaldes iestāde vai ministrijas struktūrvienība, bet akciju sabiedrība, kuras pārvaldība īstenojama korporatīvo tiesību formā un ievērojot likumā noteikto kompetenču sadalījumu starp akcionāru, akcionāru sapulci, padomi un valdi.

Piemēram, Ministru kabinets kā augstākā lēmējinstītūcija attiecībā uz valsts kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldību pieņem lēmumus par publiskas personas līdzdalības iegūšanu, izšķirošās ietekmes iegūšanu vai izbeigšanu kapitālsabiedrībā, publiskas personas līdzdalības saglabāšanu kapitālsabiedrībā, kapitālsabiedrības vispārējo stratēģisko mērķu noteikšanu, kā arī par akciju atsavināšanu, tostarp kotējot tās biržā vai izsakot vērtspapīru publisko piedāvājumu. Minētie jautājumi ir strukturāli kapitālsabiedrības pārvaldības jautājumi, nevis konkrētu piegādes līgumu cenu noteikšana vai grozīšana.

Attiecībā uz Ministru kabineta kompetenci Valsts kontroles padome vērs uzmanību, ka likumā "Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli" noteiktajos valsts apdraudējuma gadījumos, kas saistīti ar krīzi, Ministru kabinets ir tiesīgs ar atbilstoši pamatotu lēmumu uz noteiktu laiku izsludināt ārkārtējo situāciju, kas dod pamatu noteikt īpašu saimnieciskās darbības kārtību vai šīs darbības ierobežojumus.

#### [7.3] Par Protokollēmumu sasaisti ar konkrētu komersantu loku

Valsts kontroles padome neapšaubā Ministru kabineta tiesības izskatīt Ministru kabineta locekļu ierosinātus valsts politikas jautājumus, tostarp jautājumus par kokrūpniecības nozares konkurētspēju. Tomēr Valsts kontroles padome nevar piekrist Sūdzībā norādītajam, ka Protokollēmumos noteiktais risinājums pēc būtības bija attiecināms uz visu kokrūpniecības nozari.

Lai gan 2023. gada 19. decembra informatīvajā ziņojumā komersantu darbības rādītāju kritums un būtiska daļa analizēto datu bija attiecināta uz skuju koku pārstrādes komersantiem kopumā, priekšlikumi situācijas risināšanai tika virzīti tikai noteiktam komersantu lokam, proti, komersantiem, kuri ar AS "Latvijas valsts meži" bija noslēguši ilgāka termiņa piegādes līgumus par egles un priedes II šķiras zāģbaļķu iegādi.

Tādējādi Protokollēmumu rezultātā netika ieviests vispārpiemērojams nozares politikas instruments, bet tika ietekmēti konkrētas valsts kapitālsabiedrības konkrēti privāttiesiski līgumi ar ierobežotu līgumpartneru loku. Šāds risinājums pēc savas būtības ir atšķirīgs no vispārējas nozares politikas veidošanas, jo tas tieši skar kapitālsabiedrības mantas atsavināšanas nosacījumus, cenu noteikšanas kārtību un ieņēmumu apmēru konkrētos komercdarījumos.

#### [7.4] Par Ministrijas kā akcionāra kompetenci

Ministrija, īstenojot Protokollēmumos noteikto, rīkojās nevis kā tiešās valsts pārvaldes iestādē vispārējās pārvaldes funkciju ietvaros, bet kā AS "Latvijas valsts meži" akciju turētāja, īstenojot akcionāra tiesības privāto tiesību jomā.

Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 94. pants nosaka akcionāru sapulces kompetenci publiskas personas kapitālsabiedrībā un uzskaita jautājumus, kuros akcionāru sapulce ir tiesīga pieņemt lēmumus. Šī tiesību norma neparedz akcionāru sapulcei vispārējās tiesības pārņemt valdes vai padomes kompetencē esošu jautājumu izlemšanu.

Turklāt Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 118. panta pirmā daļa tieši nostiprina valdes vispārējo kompetenci akciju sabiedrībā, paredzot,

ka valde pieņem lēmumus visos sabiedrības darbības jautājumos, izņemot tos, kuros lēmumus saskaņā ar šo likumu un sabiedrības statūtiem pieņem attiecīgi akcionārs, akcionāru sapulce vai padome. Tādējādi tieši valde ir sākotnēji kompetentā institūcija kapitālsabiedrības komercdarbības, mantas pārvaldības un līgumisko attiecību jautājumos, savukārt akcionāru sapulces vai padomes iesaiste iespējama tikai likumā vai statūtos paredzētajos gadījumos.

No Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 118. panta izriet, ka akcionāru sapulces vai padomes iesaiste valdes kompetencē esošos jautājumos ir iespējama tikai kā likumā vai statūtos paredzēta iepriekšējas piekrišanas procedūra vai citā likumā tieši noteiktā gadījumā. Šāda iesaiste pati par sevi nepārveido akcionāru sapulci vai Ministriju par kapitālsabiedrības operatīvās komercdarbības vadības institūciju.

Tā paša likuma 3. panta trešā daļa paredz, ka jautājumos, kurus neregulē Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, piemēro Komerclikuma un Koncernu likuma noteikumus. Likumdevējs ir apzināti atšķirīgi regulējis sabiedrības ar ierobežotu atbildību un akciju sabiedrības pārvaldības modeli. Komerclikuma 210. panta otrā daļa pieļauj dalībnieku sapulces tiesības lemt arī par valdes vai padomes kompetencē esošiem jautājumiem, savukārt Komerclikuma 268. pants akciju sabiedrībai šādu vispārēju akcionāru sapulces tiesību neparedz. Līdz ar to akcionāru sapulces kompetence akciju sabiedrībā nav paplašināma pēc analogijas ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību regulējumu.

Komerclikuma 301. panta trešajā daļā ietvertā norāde, ka valde pārvalda sabiedrības mantu un rīkojas ar tās līdzekļiem atbilstoši arī akcionāru sapulces lēmumiem, nav tulkojama atrauti no Komerclikuma 268. pantā un Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 94. un 118. pantā noteiktā kompetenču sadalījuma. Valdei ir jāievēro tikai tādi akcionāru sapulces lēmumi, kas pieņemti akcionāru sapulces kompetences robežās un atbilstoši likumam un statūtiem.

Valsts kontroles padome ņem vērā, ka Komerclikuma regulējums paredz valdei pienākumu pārvaldīt sabiedrības mantu un rīkoties ar tās līdzekļiem, ievērojot arī akcionāru sapulces lēmumus. Tomēr šāda norāde nenozīmē, ka akcionāru sapulce var pieņemt jebkuru valdes kompetencē esošu lēmumu. Valdei ir jāievēro tikai tādi akcionāru sapulces lēmumi, kas pieņemti akcionāru sapulces kompetences robežās un atbilstoši likumam un statūtiem.

Līdz ar to arī valsts kapitāla daļu turētājs, rīkojoties kā akcionāru sapulces kompetences īstenotājs, nevar pieņemt lēmumus par jautājumiem, kas attiecas uz kapitālsabiedrības operatīvo saimniecisko darbību, tostarp par cenu noteikšanas mehānismu vai izmaiņām konkrētos piegādes līgumos, ja vien šāda kompetence tieši neizriet no likuma, statūtiem vai normatīvajos aktos paredzētas iepriekšējas piekrišanas procedūras.

Cenu noteikšana un piegādes līgumu izpildes vai grozīšanas nosacījumi ir kapitālsabiedrības komercdarbības, mantas pārvaldības un līgumisko attiecību vadības jautājumi. Tie pēc savas būtības primāri ietilpst AS "Latvijas valsts meži" valdes kompetencē, ievērojot likumā un statūtos noteiktos padomes vai akcionāru sapulces piekrišanas gadījumus.

Piemērojot minēto tiesisko regulējumu konkrētajiem apstākļiem, Valsts kontroles padome secina, ka Ministrijas kā akciju turētāja pārstāvja 2023. gada 29. decembra ārkārtas akcionāru sapulcē noteiktais uzdevums AS "Latvijas valsts meži" valdei par skujkoku II šķiras zāģbaļķu cenu piemērošanu ilgāka termiņa līgumos, sākot ar 2024. gada 1. janvāri, attiecas uz kapitālsabiedrības operatīvās vadības jautājumu.

Minētais akcionāru sapulces lēmums pēc būtības noteica valdei konkrētu rīcību attiecībā uz jau noslēgtu piegādes līgumu cenu mehānismu. Šāds jautājums nav pieskaitāms akcionāru sapulces vispārējai kompetencei Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma un Komerclikuma izpratnē. Tādēļ Valsts kontroles padome piekrīt Revīzijas

ziņojumā izdarītajam secinājumam, ka minētais akcionāru sapulces lēmums ir pieņemts ārpus akcionāru sapulces kompetences robežām.

[7.5] Par Sūdzībā norādīto argumentu par lēmumu imperatīvo raksturu

Valsts kontroles padome nepiekrīt Sūdzībā norādītajam, ka Ministru kabineta un akcionāru sapulces lēmumi nebija imperatīvi, jo līgumu grozījumi esot veikti tikai pēc AS “Latvijas valsts meži” un līgumpartneru abpusēji saskaņotiem gribas izteikumiem.

Valsts kontroles padomes ieskatā, akciju sabiedrības akcionāru sapulces lēmumi, kas pieņemti tiesiski un akcionāru sapulces kompetences ietvaros, ir saistoši sabiedrības valdei. Šāds secinājums izriet no Komerclikuma regulējuma par akcionāru sapulces kompetenci (Komerclikuma 268. pants) un valdes pienākumu vadīt un pārstāvēt sabiedrību (Komerclikuma 301. pants), ievērojot normatīvos aktus, statūtus un akcionāru sapulces lēmumus. Vienlaikus publisko tiesību jomā ir ievērojams kompetences princips, atbilstoši kuram valsts pārvalde ir pakļauta likumam un tiesībām un valsts pārvaldes institūcija drīkst rīkoties tikai normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros (Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. pants), savukārt Ministru kabinets izlemj tikai tās lietas, kas ietilpst tā kompetencē saskaņā ar Satversmi, starptautisko tiesību normām un likumiem (Ministru kabineta iekārtas likuma 3. pants). Līdz ar to arī Ministru kabineta protokollēmumi, ciktāl tie pieņemti tiesiski un kompetences ietvaros, ir saistoši tiem subjektiem, uz kuriem tie attiecas. Tādēļ apstākļi, ka attiecīgā lēmuma izpilde konkrētajā situācijā notiek ar turpmākām privāttiesiskām darbībām vai prasa citu personu gribas izteikumu, pats par sevi neatceļ šāda lēmuma saistošo raksturu.

Tas, ka privāttiesisku līgumu grozīšanai bija nepieciešama abu līgumslēdzēju pušu piekrišana, neatspēko secinājumu, ka valsts pārvaldes un akcionāra līmenī tika noteikts konkrēts rīcības virziens un konkrēts sasniedzamais rezultāts - cenu korekcijas piemērošana noteiktos AS “Latvijas valsts meži” piegādes līgumos. Protokollēmumos lietotie formulējumi “nodrošināt, ka” un “uzdot” pēc sava satura nav neitrālas politiskas rekomendācijas. Tie ir vērsti uz konkrēta cenu piemērošanas mehānisma īstenošanu.

No 14 uzņēmumiem, kuriem bija noslēgti ilgāka termiņa līgumi par egles un priedes II šķiras zāģbaļķu piegādi, 12 uzņēmumi piekrita cenu aizstāšanai 2024. gada pirmajā pusgadā. Savukārt divi uzņēmumi nepiekrita piedāvātajai cenu korekcijai un turpināja iegādāties skujkoku II šķiras zāģbaļķus saskaņā ar piegādes līgumos sākotnēji paredzētajiem cenu noteikšanas principiem. Minētie divi uzņēmumi 2021. gada ilgāka termiņa izsolē bija iegādājušies AS “Latvijas valsts meži” piedāvāto zāģbaļķu pamatapjomu par sākotnējo izsoles cenu.

Tas, ka divi līgumpartneri nepiekrita cenu korekcijai, apliecina vienīgi privāttiesisko līguma grozīšanas mehānismu, proti, nepieciešamību pēc abu līgumslēdzēju pušu gribas izteikuma. Šis apstākļi neatbild uz izšķirošo jautājumu - vai Ministru kabinets un akcionāru sapulce bija tiesīgi noteikt AS “Latvijas valsts meži” valdei konkrētu rīcības virzienu attiecībā uz jau noslēgtu piegādes līgumu cenu piemērošanu.

Turklāt iespēja AS “Latvijas valsts meži” valdei iebilst vai nepiekrīt cenu korekcijas piemērošanai pati par sevi nepierāda, ka attiecīgais lēmums bija neatkarīgs valdes komerciāls lēmums. Ja Ministru kabineta un akcionāra līmenī ir noteikts konkrēts sasniedzamais rezultāts, tad ir vērtējams ne tikai līgumu grozījumu privāttiesiskais mehānisms, bet arī tas, vai šāda rīcības virziena noteikšana nepārsniedza attiecīgo institūciju kompetenci kapitālsabiedrības pārvaldības sistēmā.

[8] Ņemot vērā iepriekš minēto, Valsts kontroles padome secina, ka Sūdzībā norādītie argumenti neapstiprina procesuālu pārkāpumu esību Revīzijas ziņojuma sagatavošanā, neatspēko Revīzijas ziņojumā norādīto AS “Latvijas valsts meži” ieņēmumu samazinājuma

aprēķinu un tā ekonomisko kvalifikāciju, kā arī nedod pamatu apšaubīt Revīzijas ziņojumā ietvērto secinājumu par Ministru kabineta un Ministrijas kā akcionāra kompetences robežu pārsniegšanu.

Šāda rīcība nav vērtējama kā vispārēja valsts politikas mērķu noteikšana vai nozares politikas instrumenta ieviešana, bet gan kā iejaukšanās kapitālsabiedrības operatīvās komercdarbības jautājumā. Tādēļ Valsts kontroles padome atzīst par pamatotu Revīzijas ziņojumā ietvērto secinājumu, ka Ministru kabineta un Zemkopības ministrijas kā akcionāra lēmumi par cenu samazināšanu AS “Latvijas valsts meži” noslēgtajos piegādes līgumos ir pieņemti, pārsniedzot to kompetenci.

Līdz ar to Sūdzībā norādītie argumenti nedod pamatu grozīt vai svītrot Revīzijas ziņojuma secinājumus par AS “Latvijas valsts meži” ieņēmumu samazinājumu, zaudējumus radošas rīcības ekonomisko vērtējumu un Ministru kabineta un Zemkopības ministrijas kā akcionāra kompetences robežu pārsniegšanu.

#### **Rezolutīvā daļa**

Padome, pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 11. panta 4. un 8. punktu, 55. panta otro un trešo daļu, 64. panta pirmo daļu,

#### **nolēma:**

Noraidīt pilnībā Zemkopības ministrijas 2026. gada 11. maija sūdzību Nr. 1.1-3e/784/2026 “Par revīzijas ziņojuma un revīzijas ieteikumu plāna apstiprināšanu”.

Lēmums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

Valsts kontroles padomes priekšsēdētājs,  
valsts kontrolieris

Edgars Korčagins

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI  
PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO  
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU